

[Lorentzen.]

De øvrige bestemmelser i lovforslaget har ikke nogen større skelsættende betydning. Jeg anser det imidlertid for meget hensigtsmæssigt, at man hæver grænsen for de sager, der kan behandles ved underretten som første instans. Jeg gør det blandt andet ud fra den betragtning — jeg har, i al beskedenhed sagt, en lille smule kendskab til underretten —, at i hvert fald udenfor de steder, hvor landsretterne har deres sæde, har underretterne jo i forvejen hele forberedelsen af sagerne og kender dem derfor meget vel, og som regel vil det skærpe underretternes interesse, hvis de ved, at de eventuelt kommer til at pådømme sagerne. Jeg nærer ingen som helst betænkelighed ved at hæve grænsen fra 2 000 kr. til 3 000 kr., og jeg ser med glæde og tilfredshed, at Højesteret står bag forslaget og har erklæret sig på linie hermed.

Så må jeg måske også have lov til at anføre, at det normalt efter min opfattelse — den kan være forkert — vil være i befolkningens interesse at få retssagerne så hurtigt og så billigt ekspederet som muligt. Hvis det er store principielle sager, der har afgørende betydning, har man altid den udvej at påanke dem til landsretten, og hvis det er meget vigtige spørgsmål, er det jo ikke umuligt at få tilladelse til at påanke dem til Højesteret. Det ærede medlem fru Edel Saunte var lidt betænkelig ved forhøjelsen af denne grænse. Denne betænkelighed håber jeg vi kan få bugt med. Derimod var det ærede medlem mere velvilligt stemt overfor forslaget om at ændre 3 000 kr.s grænsen til 4 000 kr. og ville eventuelt gå op til 10 000 kr. eller et højere tal. Det sidste lægger jeg ikke slet så megen vægt på alene af den grund, at parterne jo til enhver tid kan vedtage, at en sag skal behandles som underretssag, uanset om det er 100 000 kr. eller et endnu højere beløb; det drejer sig om.

Med disse ord skal jeg på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag til velvillig behandling og vedtagelse i det høje ting.

Rasting: Den almindelige begrundelse for dette lovforslag er, som det er sagt af den højtærede justitsminister ved lovforslagets fremsættelse og af partiernes ordførere nu, den stigning i Højesterets arbejdsbyrde, som årene efter krigen har udvist.

Det er en stigning i de borgerlige sagers tal, det drejer sig om. Ser man i den statistik, der er forelagt tinget i forbindelse med lovforslaget, vil man se, at straffesagerne forholder sig nogenlunde roligt helt tilbage fra årene 1930—34 og op til 1951. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er stigningen ganske ringe. Der opereres med tal helt nede på 70 for den førstnævnte periodes vedkommende og for det sidstnævnte år, 1951, 35. Altså, der er intet foruroligende. Det er på området de borgerlige sager, civilsagerne, problemet ligger gemt; idet antallet af disse viser en meget betydelig stigning; fra 233 op til 407. Det medfører atter, indenfor de borgerlige sagers område, at de sager, der henstår uafgjort ved Højesteret, har udvist en tilsvarende stigning fra 201 i 1946 til 445 i 1951.

Dette problem har jo flere gange været under overvejelse, dels da tinget vedtog ændringsloven på dette område til retsplejeloven i 1949, dels ved forlængelsen heraf i 1951, hvorved man fik to ekstraordinære højesteretsdommere og ligeledes hjemmel for, at antallet af dommere, som skulle deltage i afgørelsen af sager, der udgik til skriftlig behandling, skulle nedsættes fra 7 til 5. Det er denne midlertidige ordning, vi har levet på indtil nu, og den har medført, at Højesteret i vidt omfang har ladet borgerlige sager udgå til skriftlig behandling. Det er noget, som retsplejeloven i og for tænker sig som noget ganske undtagelsesvist. Der er hjemmel for at lade sager behandle skriftligt i udeblivestilfælde, hvor sagsøgte udebliver; endvidere er der hjemmel derfor i udviklede sager, regnskabsager o. lign., men for det tredje er der en almindelig forudsætning i retsplejeloven om, at Højesteret kan bestemme, at sager skal udgå til skriftlig behandling. Det er imidlertid ikke nogen heldig tilstand, og Højesteret beklager selv i sin indstilling til justitsministeriet, hvis den skulle blive varig, idet det i høj grad er i strid med vor almindelige grundsætning om mundtlighed — og offentlighed kan man tage med — i retsplejeloven. Altså den første udvej, den, som skulle synes nærliggende, at lade den gældende ordning køre videre, er udelukket. Den anden udvej, som de ærede ordførere har været inde på, er denne: Ja, men kunne man ikke begrænse adgangen til anke til Højesteret,